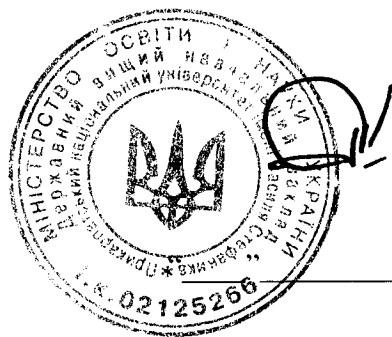

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Шарин С.В.

_____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Івано-Франківськ, 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Політологія» для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». 20 с.

Розробник:

Липчук О.І. – к. пол. н., доцент кафедри політології.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри політології
Протокол від « . . . » _____ 20__ р. № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин

Климончук В.Й.

Схвалено методичною комісією факультету історії, політології і міжнародних відносин.

Протокол від « 25 » серпня 2021 р. № 10

Голова

Кугутяк М.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: виконується в межах самостійної роботи		1-й	__-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		II-й	__-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	__ год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	__ год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 34 % : 66 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Політологія» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Мета дисципліни: викладання навчальної дисципліни «Політологія» є надання студентам наукових знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, політичної свідомості та політичної культури, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців, що мають політично-моральну громадянську позицію, розвиток політичного мислення.

Основними завданнями є: вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- історію зародження і розвитку політології,
- предмет та структуру політичної науки,
- інструментарій політології: понятійно-категоріальний апарат, методи, принципи, функції, закони,
- сутність та зміст політичного життя, місце та роль політики в житті сучасного суспільства,
- інституціональні (політичні інститути, політична влада, політична система, політичний режим, політичні партії) та соціокультурні аспекти політики,
- специфіку функціонування політичного ринку та його складових елементів,
- особливості існуючих у світовій політичній практиці типів виборчих систем,
- тонкощі виборчої інженерії як легального засобу впливу на виборчий процес,
- причини зародження, сутність, типологію та шляхи врегулювання політичних конфліктів.

вміти:

- володіти поняттями і термінами сучасної політичної науки,
- вміло користуватися джерелами та фаховою політологічною літературою,
- застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, аналізуючи сучасні актуальні проблеми політичного життя України та інших країн світу,
- створювати навколо себе атмосферу політичної толерантності, вести політичні дискусії та аргументовано відстоювати власну громадянську позицію з врахуванням норм моралі, етики і політичної культури.

Міждисциплінарні зв'язки: «Зовнішня політика України», «Міжнародні відносини та світова політика», «Конфліктологія», з такими суспільними дисциплінами, як філософія, історія, правознавство.

Компетентності навчання:

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій. Їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Програмні результати навчання:

ПР4. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методологічні засади політології

Тема 1. Політологія як система знань про політику

1. Політика як суспільне явище. Місце і роль політики в системі суспільних відносин.
2. Політологія як наука й навчальна дисципліна
3. Об'єкт і предмет політології.
4. Основні категорії, методи і функції політології.

Тема 2. Політична влада

1. Влада як суспільне явище. Поняття, сутність і види влади.
2. Політична влада: зміст, структура, функції ресурси. Механізм здійснення політичної влади.
3. Ефективність та легітимність політичної влади.
4. Політична влада в Україні: риси та особливості.

Змістовий модуль 2.

Політичний процес і функціонування політичних систем

Тема 3. Політична система суспільства

1. Сутність, структура та функції політичної системи.
2. Типологія політичних систем.
3. Основні напрями, особливості та проблеми розвитку політичної системи України.

Тема 4. Держава як основний інститут політичної системи суспільства

1. Походження держави, її сутність, ознаки і функції.
2. Форма держави:
 - а) форма державного правління;
 - б) форма державного устрою
3. Поняття, основні засади і принципи правової держави та громадянського суспільства. Соціальна держава.
4. Державотворчий процес в Україні.

Тема 5. Політичні режими

1. Поняття політичного режиму: його сутність та основні компоненти. Основні типи політичних режимів сучасності: тоталітарні, авторитарні, демократичні.
2. Характеристика демократичного режиму. Плюралізм як основа досягнення демократичних цінностей
3. Недемократичні політичні режими. Авторитарні або диктаторські режими.
4. Трансформація політичних режимів у посткомуністичних суспільствах.

Тема 6. Політичний конфлікт

1. Конфлікт, як соціальне явище.
2. Поняття, виникнення політичного конфлікту.
3. Структура, типологія та функції політичного конфлікту.
4. Основні методи подолання політичних конфліктів.

Тема 7. Вибори та виборчі системи

1. Вибори: поняття, типи, функції та їх місце в демократичному суспільстві.
2. Абсентеїзм і його причини.
3. Сутність виборчої системи та основні її типи.
4. Виборча система України. Етапи трансформації виборчої системи.

Тема 8. Політика і релігія

1. Релігійний фактор у політиці. Співвідношення політики і релігії.
2. Церква і держава: типи і форми.
3. Сучасні релігії та їх політична роль.
4. Міжконфесійні процеси в Україні.

Тема 9. Політичні партії, партійні системи та громадсько-політичні об'єднання

1. Поняття політичної партії, її виникнення, етапи розвитку. Функції та типологія політичних партій.
2. Сутність та різновиди партійних систем.
3. Громадські організації та рухи, їх роль у політичному житті.
4. Етапи формування та розвиток багатопартійності в Україні.

Тема 10. Політична еліта та політичне лідерство

1. Політична еліта: поняття, характерні риси, функції
2. Способи формування політичних еліт і їхні типи. Теорії еліт.
3. Суть та роль політичного лідерства в суспільстві. Типи лідерства.
4. Політичні еліти та політичне лідерство в сучасній Україні: особливості формування.

Тема 11. Політична свідомість та політична культура

1. Політична свідомість: поняття, структура, типи і функції.
2. Політична культура:
 - а) сутність, типи і функції, шляхи її формування;
 - б) місце та роль політичної культури у політичному житті сучасного українського суспільства.
3. Політична соціалізація особистості: сутність, інститути, етапи.

Змістовий модуль 3.

Політичні процеси та світова політика

Тема 12. Етнонаціональні відносини в політичному житті суспільства

1. Сутність етносу та нації.
2. Роль і місце етнонаціональних відносин у політичному житті.
3. Поняття та зміст етнонаціональної політики.
4. Особливості етнонаціональних відносин та етнонаціональної політики в сучасній Україні.

Тема 13. Світовий політичний процес

1. Світовий політичний процес та його суб'єкти.
2. Глобалізація сучасного світу – головна тенденція світової політики. Глобальні проблеми людства.
3. Україна в сучасних міжнародних відносинах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Теоретико-методологічні засади політології						
Тема 1. Предмет і методологія науки про політику	9	2	2	-	-	5
Тема 2. Політична влада	4	2	2	-	-	-
Змістовий модуль 2.						
Політичний процес і функціонування політичних систем						
Тема 3. Політична система суспільства	7	2	-	-	-	5
Тема 4. Держава як основний інститут політичної системи суспільства	7	-	2	-	-	5
Тема 5. Політичні режими. Демократія в політичному житті суспільства	7	-	2	-	-	5
Тема 6. Політичний конфлікт	7	2	-	-	-	5
Тема 7. Вибори та виборчі системи. Виборчі технології як особлива форма політичного впливу	7	2	-	-	-	5
Тема 8. Політика і релігія	7	2	-	-	-	5
Тема 9. Політичні партії, партійні системи та громадсько-політичні об'єднання	7	-	2	-	-	5
Тема 10. Політична еліта та політичне лідерство	7	-	2	-	-	5
Тема 11. Політична свідомість та політична культура	7	-	2			5
Змістовий модуль 3.						
Політичні процеси та світова політика						
Тема 12. Етнонаціональні відносини в політичному житті суспільства	7	2				5
Тема 13. Світовий політичний процес	7	2				5
Усього годин	90	16	14			60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	2	3
1	Політологія як система знань про політику	2
2	Політична влада	2
3	Держава як основний інститут політичної системи суспільства	2
4	Політичні режими	2
5	Політичні партії, партійні системи та громадсько-політичні об'єднання	2
6	Політична еліта та політичне лідерство	2
7	Політична свідомість та політична культура	2
	Разом	14

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять. Мета виконання самостійної роботи з дисципліни «Політологія»: оптимізація пізнавальної діяльності студентів, спрямованої на розширення, удосконалення і закріплення знань, отриманих в ході аудиторних занять. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає:

1. Підготовку до аудиторних занять;
2. Самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни та проходження тестування за результатами опрацювання;
3. Підготовку індивідуального проекту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
	Тема 1. Предмет і методологія науки про політику 1. Складіть схему: політологія як наука і як навчальна дисципліна. 2. Виберіть і проаналізуйте різноманітні визначення політики та політології. Яке з них, на ваш погляд, найбільш вдале. 3. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку політичної науки в Україні.	5
	Тема 2. Політична влада 1. Складіть схему за такими параметрами: влада державна і влада політична, спільне і відмінне. 2. Назвіть і охарактеризуйте основні риси політичної, державної влади в умовах тоталітаризму? 3. Проаналізуйте проблеми легітимності	10

	<p>української влади.</p> <p>4. Порівняйте, як досягається легітимність політичної влади у демократичних, тоталітарних державах та державах перехідного типу</p>	
	<p>Тема 3. Держава як основний інститут політичної системи суспільства</p> <p>1. На основі Конституції України складіть схему державного устрою нашої держави.</p> <p>2. Назвіть і дайте коротку характеристику форм державного устрою різних країн (Україна, Республіка Польща, США, ФРН, Російська Федерація).</p> <p>3. За яких причин держава може втратити свій суверенітет?</p> <p>4. Назвіть основні цілі і функції соціальної держави. Які передумови є необхідними для формування соціальної держави?</p> <p>5. Чи стали засоби масової інформації інститутом громадянського суспільства в Україні? Чи має Україна успіхи у формуванні громадянського суспільства?</p>	10
	<p>Тема 4. Політичні режими</p> <p>1. Сформулюйте ознаки авторитаризму. Чи може авторитарний режим відігравати позитивну роль в історії? Наведіть приклади.</p> <p>2. Який політичний режим існує в сучасній Україні? Аргументуйте свою відповідь.</p> <p>3. Які причини виникнення тоталітарного режиму в Італії у 20-х рр. ХХ ст. та Німеччині у 30-х рр. ХХ ст.? Які прояви мав режим у цих країнах? Чим сучасна демократія відрізняється від античної?</p>	5
	<p>Тема 5. Політичні партії, партійні системи та громадсько-політичні об'єднання</p> <p>1. Яку роль виконують політичні партії у сучасному політичному процесі?</p> <p>2. Порівняйте кадрові та масові політичні партії за такими ознаками:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) структура партії; б) принципи діяльності; в) характер членства; г) функції партій. <p>3. Сформулюйте переваги та недоліки однопартійної, двопартійної та багатопартійної систем.</p>	10

	4. Який тип партійної системи є, на Ваш погляд, найбільш ефективним? 5. Охарактеризуйте діяльність найбільш впливових політичних партій в Україні.	
	Тема 6. Політична еліта та політичне лідерство 1. Який тип лідера (за політичним стилем) може бути корисним для сучасної України? 2. Охарактеризуйте формування політичної еліти в сучасній Україні. 3. Наскільки справедливим є твердження, що лідерство – функція ситуації? Наведіть приклади того, як видатні особистості використовували ситуацію для особистого звеличення.	10
	Тема 7. Політична свідомість та політична культура 1. Визначте роль громадської думки в політичній свідомості суспільства. 2. З'ясуйте основні фактори формування політичної культури в сучасній Україні. 3. Дослідіть зміст і характер формування політичної свідомості в сучасному українському суспільстві.	10
	Разом	60

7. Індивідуальні завдання

(виконується в межах самостійної роботи)

Індивідуальне завдання з дисципліни «Переговорний процес у міжнародній практиці» виконується у вигляді інформаційно-аналітичної довідки для умовного працівника дипломатичного відомства України, який відправляється з офіційним візитом до однієї із країн світу.

Робота повинна налічувати 11 – 14 аркушів (шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5). Для написання індивідуальної роботи повинні бути використані щонайменше 12 джерел. З них іноземною мовою (не йдеться про російську) – не менше 1/3 від загальної кількості.

Індивідуальне завдання повинно містити:

- титульну сторінку (повинна містити: назву вищого навчального закладу та кафедри, де виконано роботу, прізвище, ім'я, по батькові автора роботи; назву обраної для індивідуальної роботи країни, по якій готується інформаційно-аналітична довідка; відомості про наукового керівника; місто і рік виконання);

- актуальність;

- коротку довідку по обраній країні;

- коротку інформацію про пріоритети зовнішньої політики обраної країни на сучасному етапі;

- коротку інформацію про внутрішньополітичну ситуацію обраної країни на сучасному етапі;

- коротку інформацію про економічне становище обраної країни на сучасному етапі;

- довідку про двосторонні відносини між обраною країною та Україною;

- довідку про головні проблемні моменти у двосторонніх відносинах;

- ВИСНОВКИ.

Тематика індивідуальних завдань:

1. Роль, зміст і особливості політики в сучасних умовах.
2. Значення політології як науки, її місце серед суспільних наук.
3. Політичні ідеї античності й епохи Відродження.
4. Особливості політичної влади в Україні.
5. Особливості політичних поглядів Платона й Аристотеля.
6. Макіавеллізм як політична доктрина.
7. Перебудова суспільства і формування правової держави на Україні.
8. Природа тоталітарної влади.
9. Профспілки в сучасному світі.
10. Міжнародні організації і їхня роль у житті суспільства.
11. Місце людини в політиці.
12. Права й обов'язки людини в сучасному світі: проблеми і рішення.
13. Лідерство і влада: порівняльна характеристика.
14. Культ особистості і його проблеми.
15. Особливості формування політичної культури в Україні.
16. Національні меншини в поліетнічних країнах: досвід проживання.
17. Інтернаціональний характер рішення глобальних проблем.
18. Роль міжнародних організацій у рішенні глобальних проблем сучасного світу.
19. Формування владних структур у сучасному українському суспільстві.
20. Політичні погляди мислителів Стародавньої Греції.
21. Пилип Орлик і його Конституція.
22. Суспільно-політичні погляди М.С.Грушевського.
23. Особливості формування та діяльності політичних партій України.
24. Політична система сучасної України.
25. Роздержавлення і приватизація як політична проблема.
26. Міжнаціональні конфлікти: причини виникнення та шляхи подолання.
27. Особливості розвитку політичної культури українського народу в період розбудови незалежної держави.
28. Міграційна ситуація в Україні.
29. Роль і місце людини у політичному житті суспільства.
30. Політична соціалізація особи та її особливості в Україні.
31. Політичне лідерство в сучасній Україні: механізм формування і функціонування, критерії оцінки популярності й ефективності.
32. Політичний портрет одного з лідерів (за бажанням).
33. Жінка в ролі політика, лідера.
34. Глобальні проблеми сучасності.
35. Нація як суб'єкт політики.

36. Етнонаціональна політика у сучасних державах.
37. Проблеми етнополітики в Україні.
38. Еволюція інституту виборів.
39. Пряма та представницька форми демократії: порівняльний аналіз.
40. Роль політичної науки у формуванні наукового світогляду студентської молоді.
41. Концепція поділу влади: сучасне осмислення.
42. Проблеми забезпечення легітимності сучасної української влади.
43. Концепція раціональної бюрократії М. Вебера.
44. Походження влади та її джерела.
45. Формування багатопартійної системи в Україні.
46. Взаємозв'язок партійних та виборчих систем.
47. Громадські організації України.
48. Абсентеїзм: поняття, ознаки, форми.
49. Порівняльний аналіз основних виборчих систем.
50. Основні способи формування політичного іміджу кандидата в депутати.

8. Методи навчання

У ході вивчення навчальної дисципліни «Політологія» використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності, а також методи контролю. Перша група методів представлена словесними (навчальна лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, диспут), наочними (спостереження, демонстрування) та практичними (індивідуальна робота) методами. З метою активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів використовуються пояснювально-наочний проблемний виклад, інтерактивний та дослідницький методи. Для перевірки рівня засвоєння знань, умінь та навичок використовуються методи усного та письмово контролю.

Відповідно до логіки руху змісту навчального матеріалу в рамках дисципліни застосовуються як індуктивні, так і дедуктивні методи. Під час вивчення дисципліни застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

В міру особливостей навчального процесу, обумовлених епідемією COVID-19, зросла роль інноваційних методів навчання, в першу чергу методів дистанційного навчання (використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів, застосування платформ Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex для організації відео конференцій тощо).

9. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль з дисципліни «Політологія» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та підсумкового тестування.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимально 30 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за п'ятибальною системою.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 10 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 10 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та за підсумкове тестування(50 балів).

Семінарські заняття	Оцінка за контрольн у роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Підсумкове тестування	Разом
30	10	10	50	100

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних

неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Студент має змогу також отримати **додаткові бали**, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.

Шкала оцінювання для заліку

Університетська	Оцінка ECTS	Національна
90 – 100	A	Зараховано
80 – 89	B	
70 – 79	C	
60 – 69	D	
50 – 59	E	
26 – 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань для самоконтролю

1. Політика як соціальне явище та об'єкт вивчення політології.
2. Сутність, структура та функції політики.
3. Структура, об'єкт та предмет політології.
4. Основні категорії, методи і функції політології.
5. Місце політології в системі суспільних наук.
6. Політична думка Стародавнього Сходу.
7. Античні політичні вчення (Греція, Рим).
8. Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя.
9. Вчення про політику Н.Мак'явеллі.
10. Теорії суспільного договору та природних прав у період Нового часу.
11. Політичні ідеї мислителів періоду німецької класичної філософії(Кант, Фіхте, Гегель).
12. М.Вебер як класик західної політології. Вчення Вебера про ідеальні типи влади.
13. Пам'ятки політичної думки Київської Русі.
14. Конституція Пилипа Орлика як втілення української державницької ідеї.
15. Політичні ідеї членів Кирило-Мефодіївського братства.
16. М.Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні.
17. Д. Донцов – представник національно-державницького напрямку.
18. Духовно-моральні виміри політики у поглядах Г.Сковороди.
19. Політичні ідеї І.Франка та Л.Українки.
20. Теорія національного самовизначення М.Грушевського.
21. Державницька ідея В.Винниченка.
22. Націоналізм Д.Донцова.
23. Монархічно-гетьманська концепція В.Липинського.
24. Влада як соціальне явище. Поняття, сутність і види влади.
25. Особливості політичної влади.
26. Концепції політичної влади.
27. Ресурси політичної влади.
28. Легітимність політичної влади.
29. Політична влада в Україні: риси та особливості.
30. Поняття політичної системи суспільства, механізм її функціонування.
31. Структура та функції політичної системи.
32. Типологія політичних систем.
33. Основні напрями, особливості та проблеми розвитку політичної системи України.
34. Походження держави, її сутність.
34. Ознаки і функції держави.
35. Форма державного правління.
36. Форма державного устрою.
37. Громадянське суспільство і правова держава.
38. Поняття про демократію, її витоки, зміст та основні форми.
39. Сучасні концепції демократії.
40. Проблеми розвитку демократії у сучасній Україні.

41. Поняття "політичний режим", методологічні принципи його визначення, характерні ознаки.
42. Тоталітарний і авторитарний політичні режими, їх типові риси, різновиди, перспективи розвитку.
43. Демократичний політичний режим.
44. Особливості переходу від тоталітаризму до демократії в Україні.
45. Поняття політичної партії, її виникнення, етапи розвитку.
46. Типологія та функції політичних партій.
47. Основні сучасні партійні системи.
48. Становлення багатопартійності в Україні. Партійна система в Україні.
49. Громадсько-політичні об'єднання і рухи: поняття, функції, класифікація.
50. Вибори та їх роль у політичному житті.
51. Вибори як демократичний спосіб формування та позачергової зміни персонального складу органів державної влади.
52. Вибори президентські, парламентські і муніципальні. Вибори чергові та позачергові.
53. Стадії виборчого процесу.
54. Типи виборчих систем. Мажоритарна виборча система. Пропорційна виборча система. Змішана виборча система.
55. Виборча система України. Етапи трансформації виборчої системи.
56. Абсентеїзм і його причини.
57. Лобізм як політична практика.
58. Поняття політичної еліти. Типологія еліт.
59. Політична еліта сучасної України.
60. Суть і природа політичного лідера. Теорії лідерства.
61. Типи лідерів і їх функції.
62. Імідж політичного лідера. Зовнішні фактори, що впливають на формування політичного лідера.
63. Сутність політичної культури. Особливості формування демократичної політичної культури.
64. Рівні та типи політичної культури.
65. Політична соціалізація.
66. Особливості формування політичної культури в Україні, її стан в сучасних умовах.
67. Типи та функції політичної свідомості.
68. Сучасний стан і проблеми міжнародних відносин.
69. Україна в системі міжнародних політичних відносин.
70. Сутність етносу та нації. Поняття «національне» і «націоналізм».
71. Національні відносини та національна політика.
72. Політика України в галузі міжнаціональних відносин.
73. Природа, місце і роль міжнародної політики та міжнародних відносин у житті сучасного суспільства.
74. Міжнародні організації (урядові, неурядові, глобальні, групові, регіональні) і рухи, їх функції, завдання та тенденції розвитку в сучасному світі.
75. Організація Об'єднаних Націй (ООН): історія створення, структура, повноваження, роль у міжнародному житті. Україна і ООН.

76. Європейський Союз: історія створення, структура, повноваження, роль у міжнародному житті. Україна і ЄС.
77. НАТО як безпекова міжнародна організація.
78. Україна в системі сучасних міжнародних відносин та її місце в сучасному геополітичному просторі.
79. Політичний конфлікт – постійно діюча форма боротьби за владу. Чи мають місце в житті сучасної України політичні конфлікти, що є причиною їх виникнення, шляхи їх розв'язання.
80. Міжнародні конфлікти, причини їх виникнення та шляхи вирішення.
81. Міжнародні відносини і міжнародна політика. Національний інтерес та національна безпека.
82. Глобальні проблеми сучасності та їх політологічний вимір, шляхи їх розв'язання.
83. Тероризм – нова глобальна проблема сучасності її сутність та вирішення.
84. Україна в геополітичній стратегії світового співтовариства.
85. Особливості міжнародної політики України на сучасному етапі розвитку.

11. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

1. *Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*

2. *Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*

3. *Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*

4. *Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*

5. *Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*

6. *Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».*

(ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>).

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

12. Методичне забезпечення

Тексти лекцій; плани семінарських занять; зразки контрольного тестування і завдань для поточного тестування; список літератури; методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань.

13. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37–38. Ст. 2004 ; поточна ред. – Ред. від 25.09.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Про науку і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Підручники, посібники, статті:

1. Баранівський В.Ф. Політологія: Підручник//В.Ф. Баранівський.- Київ: Національна академія управління, 2017.-232с.
2. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. - Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. - 180с
3. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. - 348 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 500 с.

6. Піча, В. М. Політологія: підручник для студ. вищ. закл. освіти / В. М. Піча, Н. М. Хома ; за заг. ред. В. М. Пічі. – 5-те вид., випр. і допов. – Львів : Магнолія, 2017. – 304 с
7. Політологія: навчальний енциклопедичний словник–довідник для студ. ВНЗ I-IV рівнів акредит. / І. О. Бурда, М. А. Бучин, В. В. Бушанський; за наук. ред. Н. М. Хоми. – Львів : Новий Світ–2000, 2014. – 780 с.
8. Липчук О.І, Ломака І.І. Роль релігії та церкви в соціально політичному житті демократичного суспільства / О.І. Липчук, І.І. Ломака // Прикарпатський вісник НТШ. Думка / ред. І. С. Монолатій. – Вип. 5 (49). – Івано-Франківськ, 2018. – С. 125-135.
9. «Україна в світовій політиці»: конспект лекцій / укладачі: С.М. Король, М.С. Назаров, В.О. Дементов. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – с. 140
10. Неліпа Д.В. Системний аналіз політології: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2019.- 304 с.
11. Липчук О.І. Українсько-російські взаємини в умовах цивілізаційного протистояння// Оксана Іванівна Липчук // ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» «Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональний виміри». Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції – Івано - Франківськ, 2017. – С. 266-270.
12. Політологія: навчально-методичний посібник / Л.М. Мельник, І.А. Дужа. Біла Церква, 2019. – 425 с.
13. Тетарчук І.В. Політологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр учбової літератури, 2019. 160 с.
14. Політична наука: теорія, методологія, практика /О. Березовська – Чміль , С. Дерев'яно, І. Доцяк, В. Климончук, Ю. Кобець, Л. Кобута, О. Липчук, І. Ломака, І. Монолатій, В. Марчук, та ін. / Заг. наук. ред. В. Й. Климончук. Івано-Франківськ: Супрун В. П. 2021. 304 с. ISBN 978-617-7468-73-7
15. Політологія. Навч. посібн. / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 219 с.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.